

KOM GODT I GANG MED SHROPSHIRE.

**Praktiske oplysninger og råd
til nye og gamle Shropshireavlere.**

Racens historie Shropshirefår i Danmark.

Shropshirefåret stammer fra det engelske grevskab af samme navn. Det blev udstillet for første gang på Royal Show i 1845, og de første Shropshirefår kom til Danmark i 1896, importeret af godsejer Hoffmann-Bang, Hoffmannsgave på Fyn.

I 1946 blev der igen importeret en vædder og seks får fra England. I 1956 købte Vilhelm Christiansen, Krogsagergård, 7 af disse får og opbyggede på det grundlag en fremragende besætning på ca. 40 moderfår.

Vilhelm Christiansen var en meget dygtig fåreavler, og han må nok betragtes som racens pioner. Vædderen Malm blev importeret fra Sverige i 1956.

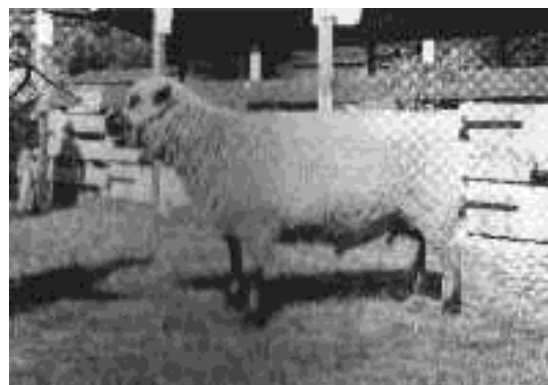
Britten blev importeret fra England i 1959.

Det er Britten til venstre og på billedet herunder (se også tabellen nederst på siden).

I dag er Shropshire en af de mest udbredte fåre-racer i Danmark.

I år 2000 var der registreret flere end 2500 får, der fik næsten 4000 lam. Rundt om i landet findes ERFA-grupper og avlssamvirker, hvor spørgsmål om racens videre udvikling diskuteres.

Tonen blandt Shropshireavlere er god, og diskussionerne foregår på en saglig og konstruktiv måde.

Vædderlinier i Dansk Shropshire:

B	Stammer fra vædderen Britten (stb 10). Importeret fra England i 1959
J	Stammer fra vædderen Piddington Jim. Importeret fra England i 1995
M	Stammer fra vædderen Malm (stb 7). Importeret fra Sverige i 1956
N	Stammer fra vædderen Nykil (stb 24). Importeret fra Sverige i 1965
R	Stammer fra vædderen Rødsle (stb 25). Importeret fra Sverige i 1965
S	Stammer fra vædderen Sverre (stb 58). Importeret fra Sverige i 1973
Z	Stammer fra en import fra New Zealand i slutningen af firserne
D	Stammer fra en import fra Tyskland i 2010, vædder Manfred

Gennem årene har der naturligt fundet en vis udtynding sted i disse linjer, men der ligger trods alt en vis rettesnor og igennem slægtsskabsavl praktiseret af erfarne avlere er det muligt at bibeholde linjerne.

Ved navngivning af avlsvæddere bør navnet have begyndelsesbogstavet i henhold til faderlinien.

Indkøb:

1. Køb dyr i besætninger der er tilsluttet det frivillige sundhedsprogram og er M3 (Maedi-Visna).
Maedi-Visna er en aidslignende smitsom sygdom hos får og geder.
Forlang altid at se sælgers maediattest og få sælger til at være dig behjælpelig med udfyldelse af en ejererklæring. Kopi af sælgers maediattest er ikke nok til at du kan bevare din egen sundhedsstatus. Ejererklæringen indsendes i udfyldt stand senest 2 måneder efter køb. Dette gælder kun for nyetablerede besætninger.
2. Køb altid i fåreregistrerede besætninger, gerne scannede dyr. I disse besætninger føres produktionsresultater over alle dyr. Få stamtavler fra dataregistreringen med ved køb.
Adresser på registrerede besætninger kan findes i Hitlisten og i Tal om får og geder.
S-indeks bør være mindst 100, gerne over 105.
3. Såfremt det kan lade sig gøre så køb alle dyr i samme besætning - derved bevares flokmentaliteten, og dyrene falder hurtigere til ro i de nye omgivelser.
Endelig er smittefaren mindre (samme bakterieflora).

Køb aldrig dyr med håndskrevne stamtavler.

Køb gerne dyr med genotype 1 (ARR/ARR) eller genotype 2 (ARR/AHQ eller ARR/ARQ)

Maediprogrammet:

I en lang årrække har der været kørt et frivilligt sundhedsprogram hvor man får undersøgt blodprøver fra besætningen med et års mellemrum (M1, M2 og M3) og derefter hvert 3. år for at bevare besætningens M3 status. Det er en forudsætning at besætningen ikke kommer i berøring med får eller geder, der har en lavere status.

Gentestning: PrP Genotyping:

Avl mod scrapie resistens hos Shropshire.

Gentestning er en bestemmelse af fårets modtagelighed for scrapie. Det er en blodprøve eller en hudlapsprøve fra øret, hvorefter man kan opstille en skala, der for Shropshires vedkommende er som følger på grundlag af genotyper fundet i sæd/ægceller.

ARR

AHQ

ARQ

Dette giver følgende muligheder:

ARR/ARR   Genotype 1

ARR/AHQ   Genotype 2

ARR/ARQ   Genotype 2

AHQ/ AHQ   Genotype 3

AHQ/ARQ   Genotype 3

ARQ/ ARQ   Genotype 3

Shropshires anvendelse:

Racen er især velegnet til produktion af tidlige lam, men kan også læmme på senere tidspunkter. Slagte- og kødkvalitet er høj. Da racen er nøjsom er den ligeledes velegnet til afgræsning i grankulturer og af naturarealer.

Avlsarbejde:

Vær med i fåreregistreringen, grundlaget for beregning af dyrenes avlsværdi. Avlsværdien udtrykkes i et S-indeks der igen er sammensat af delindekser for egenskaber som holdbarhed, kuld størrelse, moderegenskaber, lammenes tilvækst, livskraft, slagte kvalitet og eksteriør. Af øvrige avlsforanstaltninger der alle er ligeværdige, kan nævnes lineær kåring, hjemmeafprøvning, skanning for muskel/fedt og klassificering.

Dyrskuer kan ikke henregnes til avlsforanstaltninger, men har foruden den sociale, en stor PR-værdi - ikke alene for udstilleren, men også for racen.

Køb af avlsvædder:

Vædderne er den halve hjord. Gå ikke på kompromis ved køb. Foruden at være dataregistreret og M3 bør hans S-indeks mindst ligge på 106 og alle delindekser på 100 og derover. Køb helst væddere af genotype 1 eller 2.

Vælg vædder efter mødre der har læmnet 3 gange uden problemer.

Køb ikke en vædder i sidste øjeblik, men bestil ham i god tid.

Ved køb af vædderlam skal det være født tidligt og fodret op så det har energi til at bedække. Check at begge sten er til stede og af pæn størrelse. Check at tænder og tandstilling er i orden. Køb ikke dyr med over-/ underbid. Check at han går godt på benene, at klovene er velplejede og lige store, at benene er vel stillede og hverken ret- eller kroghasede.

Eksteriøret skal være harmonisk.

Et væddervalg er årets vigtigste avlsforanstaltning, midlet til fremgang.

Alt for mange væddere der burde slagtes, sælges til avl.

Fodring:

Shropshire er nøjsomme og overfodring mere skadelig end gavnlig. Få lavet en foderplan hos en af vore fårekonsulenter. Husk at en foderplan er vejledende, og den bør altid følges op af en huldbedømmelse. I vores pjece om får i grankulturer finder du en foderplan der er velegnet til Shropshire. Sørg altid for at der er fri adgang til fåreminerale, foderkridt og fodersalt.

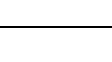

Sørg altid for frisk vand hele året.

Huldbedømmelse:

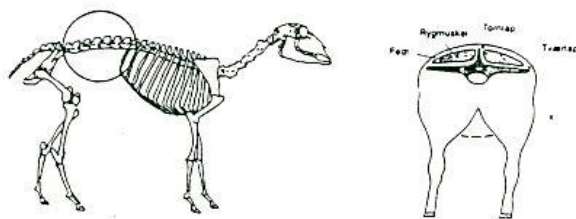
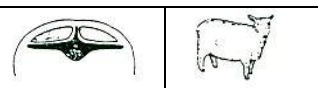
Alfa og omega i et fårehold og avlerens vigtigste redskab.

Huld kan ikke bedømmes med øjet alene, man skal have fat i dyrene og føle efter (se figur 3 og 4).

Huld karakteren må svinge fra 2,5 til 4. Lavest ved lammenes fravæning og højest ved bedækning samt 1 måned efter og ved læmning. Huldbedømmelse er en træningssag. Har du svært ved at finde ud af det kan du alliere dig med en gammel avler og få hjælp.

Huld 0 Ekstrem mager og tæt på at dø. Det er umuligt at finde muskel eller fedtvæv mellem hud og knogler.		
Huld 1 Fåret er meget magert. Torn- og tværtappe fremtræder skarpe. Du kan uden besvær føre fingrene ind under tværtappene. Rygmusklen er dækket af et tyndt lag fedt.		
Huld 2 Torn tappene er fremtrædende, men afrundede. Med et lille pres er det muligt at få fingrene ind under tværtappene. Rygmusklen er dækket af et tyndt lag fedt.		
Huld 3 Torn tappene mærkes som små forhøjninger der er afrundede og bløde. De enkelte knogler kan kun føles ved at presse. Tværtappene er godt dækket og kan kun føles ved et fast pres.		
Huld 4 Torn tappene kan lige føles som en fast linje mellem de fedtdækkede rygmuskler. Enderne af tværtappene kan ikke føles.		
Huld 5 Torn- og tværtappe kan ikke føles selv ved et fast tryk. Ryg-		

musklerne er dækket med et meget tykt fedtlag, der danner en rende over tomtappene. Desuden kan der være store fedtaflejringer ved kryds, halerod og bag forbenene.

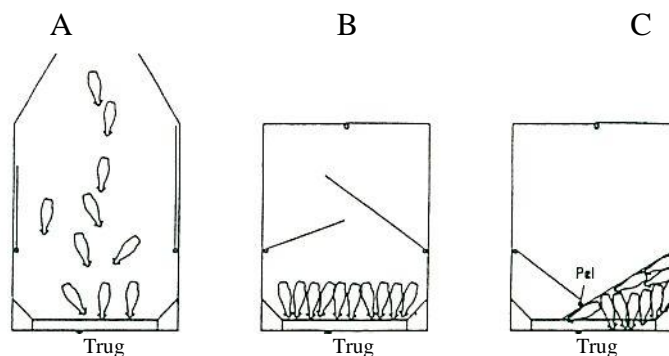

Figur 3: Her findes lænden – huldbedømmelsespunkt.

Fangefolde:

Alle bør have en fangefold. Det skal være nemt at få fat i sine dyr, eksempelvis i forbindelse med huldbedømmelse, klovklip, ormebehandling eller når andre praktiske problemer skal løses. (se tegning)

Figur 1.

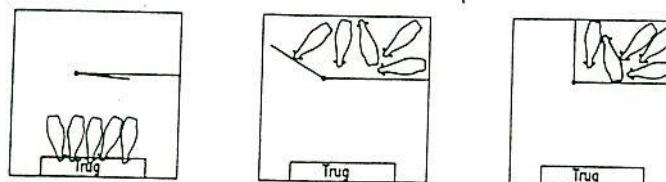
Figur 1:

A: Dyrene lokkes ind i fangefolden ved hjælp af fodring i krybben – f. eks. 20 –50 gram hel korn pr. dyr (dyrene skal dog være tilvænnet fodringen – før fangsten kan gøres).

B: De hængslede låger der er fæstnet i siden af fangefolden, spredes ud.

C: Dyrene presses tæt sammen ved hjælp af lågen, og en jernpæl presses i jorden for at fæstne lågerne. Højden på lågerne skal være 90 – 130 cm – se dog figur 2.

Figur 2.

Stalde:

Med hensyn til stalde kræver får meget lidt, bare der er læ. Loven siger imidlertid at får der går ude året rundt, skal have adgang til læ, ly og tørt leje.

Hegning:

Shropshirefår er lette at hegne, eksempelvis med et el-hegn med 4 tråde og en kraftig spændingsgi-
ver eller nethegn 70 til 90 cm højt.

Marker:

Del marken op i 4 til 6 folde. Med afgræsning af 3 til 4 ugers interval minimeres parasittrykket.

Parasitstrategier:

Løbe/tarmorme findes hos alle får. Hos lam kan et ormeangreb forårsage nedsat tilvækst og diarré.
Hårdt angrebne lam kan være svære at rette op. Vær derfor på vagt især i sommer- og efterårstiden.

Alle ormemedler er receptbelagt og må kun udleveres af dyrlæge.

Få taget en gødningsprøve. Tal parasitstrategi med din dyrlæge.

Klip og klovpleje:

Shropshire skal klippes mindst en gang årligt, gerne 6 til 8 uger før læmning, såfremt staldforhol-
dene er til det, ellers i maj, juni, juli og august.

Klovene bør efterses og beskæres efter behov. Mangelfuld klovpleje kan medføre forkert benstil-
ling, deforme klove samt halthed og infektion. Vær især påpasselig med vædderen.

Kønsmodenhed:

Veludviklede gimmerlam kommer normalt i brunst i 7 til 9 måneders alderen. Skal gimmerlam
ilæmmes? Hvis de er veludviklede, ja.

Vædderlam kan allerede være kønsmodne når de er 4-5 mdr. gamle.

Skil dem fra flokken i den alder. Mange har oplevet at få lam i utide.

Læmning:

Velfodrede Shropshirefår har normalt lette læmninger. Overfede dyr i huld 5 kan give problemer.
Omkring i det ganske land afholdes i januar/februar læmmekurser. Det kan være til stor gavn at
deltage i et af disse.

Moderfårspræmie:

Har du mindst 10 moderfår kan du ansøge EU-direktoratet om præmierettigheder.

Dette skal ske inden 31. dec.

Fåreavler og loven:

Af hensyn til sygdomskontrol og kontrol med moderfårspræmie skal alle føre en besætningsliste.
Dette er lovbeftet. Brug fåreregistreringen og træk en statusliste pr.1. april.

Registrering af flytning i den lovpligtige webdyr

Enhver flytning af et eller flere får/geder skal indberettes til den lovpligtige webdyr inden 7 dage
efter, at hændelsen har fundet sted. Både afhænder og modtager af dyr skal indberette flytningen til
webdyr. Dette er lovbeftet.

Sundhedsregisteret til Får og geder

Alle får/geder der flyttes til levedrug/slagtning skal ledsages af et sundhedsdokument, der afleveres
til modtageren. Sundhedsdokumentet bestilles på webdyr.dk og kan anvendes i 14 dage efter ud-
skrift. Dette er lovbeftet. Undtaget er dog naturafgræsning/frøgræsafgræsning m.v., hvor dyrene
ikke kommer i forbindelse med andre klovbærende dyr. Der skal ikke udfyldes sundhedsdokument.
Hvis man samgræsser med en anden fåreavler på sådanne områder skal der sundhedsdokument
med, men så kan dyrene komme hjem igen på det samme dokument, så bortforpagteren ikke skal
fremskaffe nyt dokument.

Aflivning af højdrægtige får

Moderfår må ikke slagtes eller aflives de sidste 15 dage før læmning, medmindre det drejer sig om nødslagtning. Dette er lovbefalet.

Andre vigtige oplysninger

- Døde dyr, slagteaffald m.m. skal tilmeldes til/afhentes af DAKA tlf.: 702205544 CHR.: 071930
- Der må ikke leveres dyr fra besætningen de første 7 dage, efter at man har fået nye dyr i besætningen
- Nye dyr må ikke flyttes fra besætningen de første 30 dage. De må dog gerne sendes til slagt og komme på dyrskue. Dette er lovbefalet.

Flere oplysninger om mærkning og registrering kan fås på:

www.lr.dk/kvaeg/diverse/vejl_maerkningsbek.htm

Alle besætninger kan forvente kontrolbesøg med evt. bødestraf til følge, såfremt lovbefaledede regler ikke overholdes.

Øremærkning:

Alle der har blot 1 får skal registreres i Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR). Dyrene skal have isat et godkendt øremærke i hvert øre med påstemplet CHR- og løbenummer (CKR- nummer). Det første øremærke skal være isat 2 dage efter fødslen, og det andet allersenest ved 2 mdr.'s alderen, eller ved afgang fra besætningen før 2 mdr. Dette er lovbefalet.

Halekupering:

Hvad enten dette gøres med tang eller gummiring må det foretages af ejeren når det gøres inden for de første 7 døgn. Den resterende halestump skal kunne dække køns- og endetarmsåbning. Dette er lovbefalet.

Kastration:

Skal ske inden for de første 60 døgn og kun med dyrlægeassistance. Dette er lovbefalet.

Transporttilladelse:

Alle der transporterer får i kommercielt øjemed (udstillinger, salg, kåringer o.lign.) over 50 km skal være i besiddelse af en transporttilladelse. Tilladelsener gratis og kan rekvireres på tlf. 3395 6107 eller 3395 6108.

Ved transport af dyr skal tilladelsen kunne fremvises på forlangende. Dette er lovbefalet.

Raceudvalget for Dansk Shropshire byder dig velkommen og håber du må få megen glæde og gavn af dine dyr. Du er altid velkommen til at kontakte dit raceudvalg hvis du har spørgsmål.

I begyndelsen af januar 2000 oprettedes flere ERFA-grupper omkring i landet, måske findes der en i dit område, ellers er vi gerne behjælpelig med at prøve at starte en og/eller at skabe kontakt til en erfaren Shropshireavler.

Medlemskab af Dansk Shropshire.

Raceudvalget for Dansk Shropshire er et underudvalg af Landsforeningen Dansk Fåreavl. Medlemskab af Dansk Shropshire koster 150,00 kr. årligt. Regnskabsåret går fra 1.januar til 31. december. Tilmelding kan ske til kassereren.

Som medlem

- modtager du racens medlemsblad Shropshire Nyt 3 - 4 gange årligt med informationer om aktuelt nyt og aktiviteter

- får du medindflydelse på avlsarbejdet
- kan du deltage i foreningens aktiviteter
- får du medindflydelse på foreningens arbejde
- kan du gratis blive optaget på salgslisten, såfremt du har M3 status og deltager i dataregistreringen
- kan du få råd og vejledning i forbindelse med eksport af avlsdyr
- kan du få råd og vejledning om udtagning af prøver til gentypebestemmelse
- deltage i racens kartotek over entreprenørafgræssere
- blive optaget på liste over gentestede dyr

Derudover arbejder raceudvalget med en række andre områder, der kommer alle medlemmer til gode

- afholder hvert år i maj måned generalforsamling med valg af dommere til Landsskuet
- afholder Shropshireweekend hvert andet år (lige år)
- deltager hvert år i november i Dansk Fåreavls fagmøde med efterfølgende racemøde
- afholder efter behov temadage. I år 2000 omhandlede temaet erfaringsudveksling om afgræsning med Shropshirefår i jule / pyntegranskulturer. I 2004 afholdes temadag om entreprenørafgræsning
- deltager i forskellige udstillinger omkring i landet bl.a. dyrskuer, fåredage, Langesø Skovmesse hvert år 3. torsdag i august m.m.
- udstikker retningslinjer overfor politiske og organisatoriske organer
- afholder efter behov bedømmelseskurser / dommerkurser
- udgiver diverse pjecer om Shropshire
- er behjælpelig med oprettelse af ERFA - (erfaringsudveksling) grupper over hele landet
- kører forsøg med hjemmeafprøvning af potentielle avlsvædderlam
- har indkøbt tænger og øremærker til udtagelse af genotypebestemmelse. Tængerne kan lånes hos bestyrelsesmedlemmer i af Dansk Shropshire.
- foreningen har endvidere den norske læmmefilm samt den engelske Lamb survival, som kan lånes ud til ERFA grupper

Sidst, men ikke mindst forsøger vi i udvalget på bedste måde at betjene vore medlemmer, ligesom vi altid er åbne for gode ideer og nye tanker.

Spørgsmål og svar.

Raceudvalgets bestyrelse står til rådighed, såfremt du måtte have almene spørgsmål vedrørende Shropshire. Det kan f.eks. gælde fodring, staldindretning, sygdomme, læmninger osv.

Værd at vide

Nyetablerede besætninger:

Ved salg til nyetablerede besætninger, skal køber tage kontakt til CHR- afdeling ved SEGES. Oprettelsen er lovbeftet og gratis.

Medgiv ejererklæring for opretholdelse af maedistatus. Sælgers Maedistatus overføres kun til køber såfremt køber inden 2 måneder udfylder en Ejererklæring og indsender den til Dansk Kvæg.

Sælger medgiver Dansk Shropshires salgsaftale.

Ved omsætning af dyr til levebrug, slagt, dyrskuer, fåredage, ja, i det hele taget hvor dyr fra andre besætninger samles, skal der medbringes et sundhedsdokument. Dokumentet kan bestilles hos den lokale CHR- afdeling eller din konsulent. Sundhedsdokumentet er gratis og gælder i 21 dage, så det skal bestilles hen ad vejen.

Ved køb, salg, slagt eller død skal dyrene indberettes / afmeldes inden 7 dage til webdyr.dk

På webdyr.dk kan alle deltage i den lovpligtige EDB-registrering.

Øremærkning. Det er ikke tilladt at omsætte dyr uden det godkendte gule CKR- nummer. Kan bestilles på webdyr.dk. Dyr født efter 31/12 - 2002 skal være forsynet med et mærke i hvert øre. Undertaget er dyr som går til slagtning.

Af hensyn til sygdomskontrol skal alle føre en besætningsliste. Brug webdyr.dk og træk en statusliste.

Tag nye avlere i hånden et langt stykke hen ad vejen så de ikke farer vild i lovjunglen og opgiver at holde får og dermed går glip af også de mange glæder og oplevelser vores får giver året rundt.

Dansk Shropshire: www.danskshropshire.dk

Dansk Fåreavls hjemmeside www.sheep.dk

Ønskes en af nedenstående pjecer tilsendt, så kontakt næstformanden på mail: arh.wuh@bbsyd.dk (Winnie Uldal Hansen)

Litteraturliste:

Dansk Shropshire: Pjece om Shropshirefår i grankulturer
Typebeskrivelse, produktionsavlsmaal og produktionsegenskaber
Kom godt i gang med Shropshire
Tidlige lam med Shropshire
Shropshireuld

Forslag til arbejdsplan for Dansk Shropshire

Nedenstående driftsplan passer for en Shropshirebesætning, hvor læmning finder sted i midten af januar / begyndelsen af februar. Planen kan let indrettes med forskydninger.

- December:** Indbinding af får 2 år og derover. Huldbedømmelse.
Holdopdeling afhængig af huld.
Evt. behandling mod indvoldsparasitter. (Få taget en gødningsprøve inden behandling)
Begyndende tilskuds fodring med extra tildeling af protein.(få lavet en foderplan)
Mineraltilskud 10 til 15 gr/dag/får i foderblandingen. Giv ekstra foderkridt og salt 10 g af hver dgl./får.
Forberede læmning (læmmebokse, læmmekasse, indkøb af diverse artikler eksempelvis øremærker (lovbefalet), tang til isætning af disse, fødselsgel, termometer, flaske med sut.
Halekuperingstang, decinficeringsmidde m.m..
Evt. klipning, klovpleje.
Ansøgning om moderfårspræmier.
- Januar:** Justering af foderplan.
Læmning, hyppig tilsyn døgnet rundt.
Holdopdeling efter antal lam. 1 lam retur til flokken, 2 lam i en gruppe, 3 lam og får i dårligt huld en gruppe for sig. Ilæmmede gimmere for sig. Kan gå ude lige til læmning.
Lam vejes efter fødsel, øremærkes og halekuperes ca. et til 2 døgn efter fødsel
Lam indberettes til fåreregistreringen senest 30 dage efter fødsel.
Evt. tilmelding til hjemmeafprøvning
- Februar:** Læmning fortsat.
Begynde tilskuds fodring af lam.
Justering af foderplan til får der har læmnet.
- Marts:** 2 mdr. vejning af lam med check af øjne, tænder og sten.
Indberetning af vægten til fåreregistreringen + - 15 dage
Obs. Coccidiose (smitsom diarre)
Eftersyn af hegn.
Forsigtig gødskning af græsmarker med NPK gødning
Husk tilmelding til moderfårspræmie.
Bestil en statusliste for dokumentation for antal moderdyr i besætningen
- April:** Ilæmmede gimmer på stald.
Foderjustering af gimmerne efter læmning.
Begynde aftrapning af foder til moderdyrene med efterfølgende goldning.
Evt. tilskud af magnesium 10 g pr. får dgl. 3 uger før og 3 uger efter udbinding, for at forhindre græsforgiftning. Tilsættes foderet. Ved gradvis udbinding 1 til 2 timer dgl. i en uge kan dette udelades.
- Maj:** Udbinding.
Gimmere og vædderlam til avl med på græs. Slagtelam forbliver på stald til videre færdiggørelse
Slagtelam afgår til slagt efterhånden som de er slagtefærdige. Vægt 45 til 50 kg.
Udmugning og rengøring af stalde og inventar. Drys staldbunden med et decinficerende middel.
Evt. scanning for muskel/fedt af alle lam og i hvert fald af potentielle avlslam.
- Juni:** . Får klippes og klovplejes.
Yver og tænder tjekkes og eventuelle nittere slagtes.

Tillægslam og åringer gives evt. ormekur (gødningsprøve før). Tilbydes ekstra godt græs. I mangel af dette gives tilskudsfoder.
Gimmerlam og vædderlam skilles. Shropshire vædderlam kan vær kønsmodne allerede i 4-5 måneders alderen.
Evt. 4 måneders vejning med indberetning til fåreregistreringen, er ikke obligatorisk, men en god vejledning.
Indkøb af vædder. (Se andet sted)
Afpudsning af græsmarken..
Vil du brunstsynkronisere dine får til en ensartet brunst, er det nu den skal starte. Se senere.
Bestil besætningsoversigt og stamtavler.

- Juli:** Ferie. Aldrig helt når man har dyr.
Er fårene i godt huld er det en god ide at tage dem på stald på halm og vand og mineraler i 14 dage. Det stimulerer ædelysten, når de på ny kommer på græs (flushing).
Flushing: forberedelse til ilæmning med flere lam til følge. Fede dyr kan ikke flushes, men dyr i middel foderstand eller magre dyr kan med fordel tildeles ekstra foder i form af hel byg 3 uger før vædderen sættes til og indtil 3 uger efter sidste ilæmning.
Tilmelding til kåring
- August:** Kåringsdyr klippes, må max have 2 cm uld ved kåring.
Tillægsdyr, gimmere såvel som vædderlam klippes. Evt. ormebehandles og tilbydes godt græs, men også meget gerne tilskud af kraftfoder, såfremt begge kategorier skal fungere i avlen samme år.
- September:** Alle får ilæmnet. Ro omkring dyrene
Flushing aftrappes i løbet af måneden.
Kåring af alle dyr over 2 år. Ungdyrskåring af 1 års væddere og vædderlam.
Lam-efternølere tages på stald og færdigfodres, for små lam slagtes til familiens fryser.
- Oktober:** Stille måned på græs.
Tidligt fødte gimmere ilæmmes. Bør ikke flushes, da der ikke ønskes mere end 1 lam.
- November:** Er vejret til det kan fårene stadig gå på græs.
- Året om:** **Jævnlig huldbedømmelse, datadisciplin, frisk vand, mineraler, daglig opsyn klovpleje efter behov.**

Brunstsynkronisering ved vædderpåvirkelse.

1. Alt hankøn incl. vædderlam fjernes fra fårene ca. 2 måneder før ilæmning, så de hverken kan se, høre eller lugte en vædder i denne periode.
2. 22 dage før begyndende ilæmning, samles alle fårene, så de går så tæt som muligt. Vigtigt. En teaservædder dvs. en steriliseret vædder, endelig ikke en kastreret vædder. Man kan også vælge at give vædderen et forklæde på. Dette kræver dagligt tilsyn, at forklædet sidder som det skal. Det er en fordel at benytte en voksen aktiv vædder og aldrig et vædderlam. Får der

- er i brunst fjernes fra flokken, da han ellers kun vil interessere sig for denne og ikke sætte den øvrige del af flokken i ”kog”.
3. Den følgende dag lukkes alle får incl. teaservædderen ud på en god græsmark, evt. med tilskud af kraftfoder. Får og teaservædder går nu sammen i nøjagtig 21 dage. Man kan evt. lade vædderen gå i et lille indelukke ved siden af. Man skal aldrig tøjre ham mellem fårene, da de som er i brunst vil søge vædderen, og så er skaden sket.
  4. På 22. dag samles fårene stille og roligt, sorteres i grupper afhængig af hvor mange væddere man vil sætte til. Vædderen forsynes med en sele påsat en farvepude. Denne skiftes hver 16. til 17. dag for at observere evt. omløbninger. Lad aldrig 2 væddere gå ved siden af hinanden i denne tid. De vil helt sikkert komme op at slås, men lad der være en god afstand imellem dem.
  5. Når ilægning er omme, skal der være god ro omkring dyrene i en måneds tid.
Fordelene ved en koncentreret lægning, som man opnår ved denne synkronisering er:
Fårene bliver løbet inden for en periode af 17 dage
Ensartet fodring
Kort intensiv overvågning i læmmeperioden.
Lammene kan 2 mdr. vejes over en kam.
Ensartet afsætning
God timeløn. Der skal ikke reddes mange lam før dette forarbejde er betalt.
- .

Rev. januar 2016